

choosing areas of entrepreneurship, determining the optimal amount and structure of production (works, services) and price.

Methods of analysis of income and expenditure allow the presence of a brief amount of information on the performance of the entity to determine its potential, internal reserves, the use of which would achieve positive change in the financial results of the company.

In the process of research, have been used the methods of synthesis, comparing and ordering, which enabled a wider disclose the nature and value of incomes and expenditures, methodology and organization its analysis.

Process of analysis is based on the construction of analytical tables, which contains data on the performance of the company, through which the examination, comparison and evaluation of its activity, studied factors that influence the process of the business, the search reserves for increasing income and reducing expenditures of the company.

It has been found that the analysis of income and expenditure is an important step in the company, as well as the efficiency of their formation depends on the profitability of the company and its further development.

Keywords: income, income from operational activity, income from financial activity, expenditures, marketing costs, information sources of accounting character.

УДК 338.48

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., ЧУБІРКА Г.І., ДЕРКАЧ В.Ю.

Мукачівський державний університет

У статті розглядається питання ролі стратегічного планування при дослідженні розвитку туризму в регіоні. Акцентується увага на дослідженні попиту та пропозиції на ринку туристських послуг регіону; місії регіону щодо розвитку туризму; факторах суб'єктивного та об'єктивного характеру, що визначають формування політики перспективного розвитку туризму в регіоні. Оцінена комплексна стратегія розвитку туристського регіону; заходи державної підтримки діяльності щодо підвищення конкурентоспроможності регіонів; стратегічні цілі та завдання стратегії розвитку туризму в Закарпатській області до 2020 року.

Ключові слова: попит на ринку туристських послуг; пропозиція на ринку туристських послуг; фактори суб'єктивного характеру; фактори об'єктивного характеру; комплексна стратегія розвитку туристського регіону; конкурентоспроможність регіону.

У концепції державної регіональної політики України визначено, що важливим напрямом прискорення соціально-економічного розвитку країни є підвищення ефективності функціонування господарського комплексу кожної адміністративно-територіальної одиниці на основі раціонального використання її природно-ресурсного, екологічного, виробничого та іншого потенціалу. Більшість регіонів України, володіючи значним туристським потенціалом, мають суттєві передумови для забезпечення свого соціально-економічного розвитку за рахунок активізації сфери туристського бізнесу. У Законі України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18.11.2003 р. № 1282-IV зазначено, що туризм є одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки й культури, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів [1].

Водночас розвиток індустрії туризму в регіонах України гальмується недосконалістю нормативно-правової бази, а також методичної, організаційної, юридичної та інформаційної підтримки суб'єктів підприємництва у сфері туризму; недостатньою ефективністю механізмів державного регулювання та управління туристськими підприємствами; незначними обсягами інвестицій, які вкладаються у розвиток матеріально-технічної бази туризму; недосконалістю туристської інфраструктури; неефективністю використання рекреаційних ресурсів.

У наукових дослідженнях знайшли своє відображення передумови виникнення, принципи функціонування туристських підприємств, організація їх діяльності в ринкових умовах, методологія розробки та реалізації державної та регіональної туристської політики, планування фінансово-господарської діяльності, світовий досвід організації туризму висвітлені в наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних учених, як: В. Азар, Л. Гринів, П. Грудзь, Б. Данилишин, В. Євдокименко, І. Зорін, В. Кифяк, В. Кравців, О. Любіцева, М. Мальська, А. Мельник, Д. Стеченко, В. Цибух та інші.

На сьогодні відчувається потреба в удосконаленні механізмів державного регулювання та організаційної структури управління індустрії туризму у регіонах України. Актуальним є необхідність пошуку раціональних шляхів підвищення ефективності механізмів державного регулювання індустрії туризму в регіонах України.

Об'єкти та методи досліджень

Об'єкт дослідження – процеси оцінювання стратегічного планування розвитку туризму в регіоні.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методологічних та прикладних засад оцінювання стратегічного планування розвитку туризму в регіоні.

Теоретико-методологічною основою дослідження є сукупність принципів, прийомів і методів наукового пізнання в сфері стратегічного планування туристської діяльності, а також наукові положення і сучасні здобутки теорії щодо оцінювання основних складових стратегічного планування туризму в регіоні.

При написанні статті використовувалися такі методи дослідження: ретроспективний аналіз, метод таксономічного аналізу, статистичний, програмно-цільовий, абстрактно-логічний та інші.

Постановка задачі

Основним завданням даної статті є: визначення попиту та пропозиції на ринку туристських послуг регіону; місії Закарпатської області щодо розвитку туризму; факторів суб'єктивного та об'єктивного характеру, що формують політику перспективного розвитку туризму в регіоні; оцінку комплексної стратегії розвитку туристського регіону; аналіз державної підтримки діяльності щодо підвищення конкурентоспроможності регіонів; визначення стратегічних цілей та завдань стратегії розвитку туризму Закарпатської області до 2020 року.

Результати та їх обговорення

На сучасному етапі трансформаційних перетворень саме регіональна політика відіграє роль сполучної ланки між макроекономічним рівнем ринкового господарства та макроекономічними пріоритетами загальнодержавної політики. Завданням регіональної політики держави у сфері туризму є забезпечення комплексного і збалансованого соціально-економічного розвитку сфери туризму регіонів з урахуванням рівня цін, забезпечення стабільної екологічної обстановки, правопорядку, законності. Для цього науковці пропонують розширити набір важелів державного регулювання туристичного бізнесу. Важелі прямого впливу пропонується доповнити введенням економічного механізму забезпечення охорони навколишнього середовища рекреаційних територій регіону, а непрямого впливу – інформаційним забезпеченням сфери надання туристичних послуг.

Дослідження попиту на ринку туристських послуг запропоновано науковцями здійснювати за такими напрямками: туристська активність; туристські ресурси; безпечність регіону (соціальна, економічна, медична, екологічна тощо). Пропозицію на ринку туристських послуг у регіоні оцінено науковцями за: ресурсною забезпеченістю туристських організацій; станом економічного середовища регіону; розвитком

туристської інфраструктури в регіоні [7].

Закарпатська область є одним із визнаних лідерів серед регіонів України за масштабами туристського потенціалу. Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області до 2020 року базується на „Методичних рекомендаціях щодо формування регіональних стратегій розвитку”. Серед напрямків реалізації регіональної стратегії розвитку туристичної індустрії в Закарпатській області виділяють: розвиток транскордонного співробітництва, розбудова прикордонної інфраструктури, розвиток туристичної та курортно-рекреаційної сфери, забезпечення протипаводкового захисту, розвиток транспортної мережі, логістики.

Місія Закарпатської області полягає в тому, щоб на основі багатовікового досвіду, традиційної самоорганізації громад забезпечити комфортне проживання всіх мешканців і збереження унікальних культурно-етнічних і природних особливостей краю, через механізм стратегічного управління, освіти, рівні можливості, структурування економіки, активного розвитку прикордонного співробітництва, що сприятимуть створенню нових робочих місць та підвищенню доходів населення регіону.

Виходячи з того, що Закарпаття є регіоном, який постійно дотується, то для підтримки таких пріоритетних галузей, як туризм, необхідна розробка комплексу заходів із забезпечення самостійності і бездефіцитності регіонального бюджету і бюджетів, що входять до складу муніципальних утворень, з рахуванням таких факторів: поетапне досягнення цілей та завдань щодо забезпечення фінансовими ресурсами; використання трансфертів цільового адресного призначення; контроль регіональних органів державної влади за формуванням і використанням коштів регіонального бюджету і позабюджетних фондів соціального призначення; створення організаційно-правових умов для зміцнення дохідної частини регіонального і місцевого бюджетів за рахунок власних джерел фінансування; раціоналізація використання наявних фінансових ресурсів регіону, діючих на його території підприємств сфери туризму різних форм власності.

Під час державного регулювання та формування політики перспективного розвитку туризму в регіоні необхідно виходити з того, що існує ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, які тією чи іншою мірою визначають реальні умови її реалізації. Виходячи із зазначених позицій визначимо фактори суб'єктивного та об'єктивного характеру.

Серед факторів суб'єктивного характеру виділяють:

- *фактор локального розвитку рекреаційного регіону* і надання відповідних послуг. Він враховує те, що основні механізми і норми регулювання відносин у сфері туризму, будуть формуватись на державному рівні. Прогрес у цій сфері залежатиме від економічної ситуації в державі, що, з одного боку, фактично нівелює шанси на державну підтримку глобальних ініціатив і проектів, а з іншого – потребує підприємницької активності організацій;

- *географічний фактор і наявний природний потенціал*. Він передбачає, що ринкова економіка є відкритою системою і має на меті її інтеграцію з європейськими і світовими структурами. Це дає підстави вважати, що завдяки їм Закарпатська область має шанси прискорити своє "входження" у світовий ринок саме через ринок рекреаційних послуг як вигідний сектор вкладення капіталу. В умовах дефіциту ресурсів, відсутності кадрів, низького рівня сервісу тощо закономірною є велика зацікавленість в участі іноземних інвесторів у розвитку туризму. Без цього досягти світових стандартів у туристичному обслуговуванні, забезпечити попит на послуги і розширити ринок їх збуту буде важко. Тому прогрес у цій галузі значною мірою буде залежати від того, як і яка політика буде здійснюватись стосовно іноземних інвесторів.

Ці суб'єктивні обставини, пов'язані з дією внутрішніх і зовнішніх чинників, впливають на систему державного регулювання і переважно визначатимуть стратегічні орієнтири розвитку туристичної індустрії регіону.

Також слід зазначити, що об'єктивно існують несприятливі фактори, без урахування яких будь-які програми і проекти не дадуть бажаних результатів.

До таких об'єктивних факторів відносять:

- недостатня підготовленість населення регіону до туристичного підприємництва;
- відсутність стабільних економічних механізмів економічного регулювання господарських відносин;
- недостатнє формування економічних важелів і стимулів розвитку сфери туризму;
- нерозвиненість соціальної інфраструктури загального призначення, низький рівень сервісу;
- не розвинуті сучасні системи інформаційного забезпечення рекреаційного бізнесу;
- дефіцит висококваліфікованих менеджерів у сфері туристичного бізнесу;
- невисока загальна культура господарювання;
- напружена санітарно-екологічна ситуація в багатьох туристичних центрах, що знижує попит у зарубіжних партнерів;
- політичний фактор.

Реалізація Регіональної стратегії Закарпаття та сучасної державної регіональної політики потребує постійного узгодження довгострокових завдань розвитку між центральними і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, їх вирішення, визначення гранично допустимого рівня внутрішньо-регіональної диференціації із запровадженням моніторингу на державному рівні та на рівні Закарпатської області.

Комплексна стратегія розвитку туристського регіону повинна спрямовувати діяльність всіх суб'єктів громади на:

- створення сучасного ринку різноманітних туристичних послуг на основі конкурентної боротьби;
- оптимізацію використання існуючих, відновлення втрачених та створення нових об'єктів туристичної інфраструктури,
- збільшення кількості зайнятих в сфері гостинності,
- налагодження партнерських зв'язків між туристичними компаніями і підприємствами виробничої і комунальної інфраструктури, закладами дозвілля і розваг, музейними установами, громадськими організаціями,
- підтримку малого підприємництва в туристичній сфері;
- розвиток міжнародної транскордонної регіональної співпраці;
- економічне стимулювання розвитку матеріальної бази туризму через залучення бюджетних та позабюджетних джерел, зокрема іноземних інвестицій для реконструкції і будівництва нових туристичних об'єктів;
- удосконалення системи інформаційного забезпечення туристичної індустрії, створення регіональної геоінформаційної системи;
- проведення активної рекламної туристичної діяльності, налагоджування ефективних маркетингових комунікацій, формування територіального туристичного бренду;
- удосконалення системи підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів; контроль за якістю туристичних послуг [5].

Державна підтримка діяльності щодо підвищення конкурентоспроможності регіонів здійснюватиметься через:

1. Формування конкурентоспроможного туристського продукту:

1.1. *Забезпечення високої якості складових туристського продукту* через впровадження дієвої системи класифікації та сертифікації об'єктів туристських відвідувань та туристської інфраструктури.

1.2. *Розроблення та затвердження національної та регіональних туристських символік.*

1.3. *Формування нових і вдосконалення наявних перспективних конкурентоздатних туристських продуктів через:*

- інформаційне забезпечення розробки нових і розвитку наявних конкурентоздатних туристських продуктів;

- розробка і впровадження механізмів та інструментів, які впливають на підвищення якості туристського продукту;

- стимулювання інноваційності у формуванні та просуванні туристських продуктів;

- забезпечення безпеки в туризмі, захисту законних прав та інтересів усіх суб'єктів туристської діяльності, громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, в інтересах яких здійснюється ця діяльність;

- створення системи моніторингу та досліджень туристського ринку, вдосконалення туристських продуктів, а також наслідків їх формування.

1.4. *Розвиток туристської інфраструктури через:*

- облаштування необхідною інфраструктурою туристських ресурсів (об'єктів/маршрутів) привабливих для використання у сфері туризму;

- розбудову спеціалізованої туристської інфраструктури;

- реконструкцію наявних та будівництво нових засобів розміщення та закладів харчування;

- формування сприятливих умов для залучення прямих інвестицій у розвиток матеріальної бази туризму;

- сприяння розвитку транспортної та комунальної інфраструктури, а також інших інфраструктур, що посилюють конкурентоздатність туристських продуктів.

1.5. *Інтеграція регіональних туристських пропозицій та продуктів через:*

- інтеграцію місцевих туристських ресурсів у комплексну, диверсифіковану та синергетичну туристську пропозицію;

- формування і розвиток провідних туристських продуктів;

- налагодження міжрегіональної співпраці, спрямованої на формування інтегрованих туристських продуктів.

1.6. *Розвиток підприємництва та діяльності суб'єктів туристської діяльності через:*

- розробку та впровадження програм сприяння та покращення умов діяльності суб'єктів туристської діяльності, ;

- сприяння діяльності галузевих, регіональних і місцевих громадських організацій у сфері туризму.

1.7. *Розвиток провідних видів туризму* через розвиток в'їзного та внутрішнього туризму на основі місцевих і регіональних туристських ресурсів (об'єктів/маршрутів).

1.8. *Гармонізація розвитку туризму на певних територіях* зі стилем життя, традиціями та культурою місцевого населення з метою збереження його автентичності.

2. Розвиток людських ресурсів в інтересах туризму:

2.1. *Активізація просвітницької діяльності* для забезпечення формування суспільної свідомості щодо місця та ролі сталого розвитку туризму у соціально-економічному та культурному розвитку на місцевому, регіональному та національному рівні.

2.2. *Вдосконалення системи підготовки кадрів туризму через підготовку та/або підвищення кваліфікації.*

3. Збереження ресурсного потенціалу туризму, формування простору високої туристської привабливості з метою забезпечення раціонального та ефективного використання туристських ресурсів:

3.1. Розроблення схеми та генерального плану розвитку туристських територій України через:

- виявлення, вивчення, комплексна оцінка ресурсів (об'єктів/маршрутів), привабливих для використання у сфері туризму, їх класифікація та категоризація;
- проведення комплексних ландшафтно-екологічних, історико-культурних досліджень територій (місцевостей), привабливих для організації туризму;
- інвентаризація ресурсів, привабливих для використання у сфері туризму, їх паспортизація і внесення до реєстру; присвоєння статусу туристського; ознакування/маркування; моніторинг відповідності нормативним вимогам; контроль за використанням;
- встановлення диференційованих норм туристського навантаження на довкілля, делімітації в просторі на основі визначених критеріїв і механізмів;
- ранжування та сегментація туристських ресурсів за рівнем готовності до використання з туристською метою, проектування територій туристсько-рекреаційної спеціалізації;
- надання туристського статусу територіям (місцевостям), які містять цінні туристські ресурси та визначають спеціалізацію, включення їх до сфери туризму;
- формування зон сталого розвитку туризму та опорного туристсько-рекреаційного каркасу України;
- формування національної мережі туристських маршрутів.

3.2. Здійснення науково обґрунтованого туристського районування території України через:

- впровадження екологічних регламентів та гранично допустимих норм освоєння туристських територій, розробка механізмів їх дії та запровадження в практику управління даними територіями;
 - обґрунтування на основі норм антропогенного навантаження гранично допустимих меж сумарної ємності територій та потужності об'єктів, розміщених у зонах сталого розвитку туризму, і регламентів їх використання;
- дотримання норм і правил містобудівного планування.

3.3. Удосконалення системи управління туристським простором через:

- формування нормативно-правового забезпечення, інструментів та механізмів визначення та функціонування зон сталого розвитку туризму;
- розроблення туристичних кластерів та створення туристських корпорацій;
- оптимізація систем управління якістю довкілля;
- забезпечення дотримання вимог законодавства в зонах сталого розвитку туризму і впровадження санкцій за його порушення.

3.4. Впровадження плати за використання туристських ресурсів через:

- створення кадастру цінних туристських територій, впорядкування процедур оренди та приватизації об'єктів культурної спадщини, інших об'єктів туристських відвідувань;
- впровадження обґрунтованих нормативів плати за використання туристських ресурсів.

3.5. Покращення туристської доступності регіонів через сприяння розвитку транспорту, а саме:

- врахування при розбудові державної, регіональної та місцевої транспортної інфраструктури наявного та перспективного туристських потоків;
- сприяння розвитку транспортних систем, які відповідають принципам сталого розвитку, у зонах сталого розвитку туризму, місцевостях із значним туристським потоком.

4. Формування інформаційного простору сфери туризму:

4.1. Розроблення та впровадження уніфікованого понятійно-термінологічного апарату сфери туризму і діяльності курортів.

4.2. Створення єдиної бази даних щодо:

- поведінкових та соціодемографічних характеристик наявних та потенційних споживачів національного та іноземних туристських продуктів;
- споживчих характеристик туристських ресурсів (об'єктів/маршрутів);
- ідентифікаційних характеристик та результатів туристської діяльності суб'єктів туристської діяльності (резидентів і нерезидентів);
- характеристик цільових сегментів туристського ринку;
- національного та регіональних туристських продуктів;
- туристських потоків;
- інвестиційних проектів у сфері туризму та діяльності курортів.

4.3. Створення інтегрованої інформаційної системи у сфері туризму, забезпечення туристам і суб'єктам туристської діяльності доступу до інформації, формування мережі туристських інформаційних центрів.

4.4. Покращення державної статистичної звітності у сфері туризму, запровадження сателітних рахунків з метою забезпечення ефективного прогнозування та планування сталого розвитку туризму.

4.5. Створення та підтримка функціонування офіційного державного та регіональних туристських інтернет-порталів.

4.6. Використання сучасних технологій у розвитку системи туристської інформації.

5. Створення єдиної системи маркетингу у сфері туризмі.

5.1. Підвищення ефективності маркетингових заходів у сфері туризму з метою сприяння формуванню конкурентоздатних туристських продуктів та створення інтегрованої системи туристського маркетингу.

5.2. Маркетинг туристських продуктів охоплюватиме заходи спрямовані на:

- пропагування найцінніших туристських ресурсів України, з метою ціннісних орієнтацій потенційних споживачів;
- профілювання туристських продуктів відповідно до потреб цільових груп споживачів та особливостей туристських ресурсів;
- посилення позитивного іміджу високоякісних національного та регіональних туристських продуктів;
- проведення міжнародних спеціалізованих симпозіумів, семінарів, конференцій, салонів та виставок-ярмарків;
- виготовлення доброякісної інформаційно-рекламної продукції, проведення рекламних кампаній національного та регіональних туристських продуктів на внутрішньому та міжнародному туристських ринках.

6. Поглиблення міжнародного співробітництва з метою забезпечення сталого розвитку туризму [10].

Таблиця 1.

**Стратегічні цілі та завдання стратегії розвитку туризму
Закарпатської області до 2020 року**

Стратегічні цілі стратегії	Стратегічні завдання
1. Створення унікальної туристської пропозиції на основі існуючого туристського потенціалу Закарпатської області	1.1. Покращення існуючих туристських продуктів 1.2. Розвиток нових туристських продуктів
2. Забезпечення туризму висококваліфікованими кадрами для обслуговування туристів та ефективними управлінськими кадрами.	2.1. Проведення досліджень з метою визначення потреби галузі в кадрах 2.2. Підготовка нових кадрів для обслуговування туристів 2.3. Підвищення рівня кваліфікації працівників основних та супутніх галузей, розвиток просвітницької діяльності серед населення.
3. Забезпечення збалансованого розвитку туризму Закарпатської області та збереження довкілля.	3.1. Покращення комунікаційної доступності до регіону, атракцій та туристських продуктів 3.2. Розвиток туристської інфраструктури на основі збалансованого розвитку області. 3.3. Охорона навколишнього середовища і збереження історико-культурної спадщини.
4. Формування транскордонного туристського кластеру.	4.1. Посилення секторів: влади, бізнесу та громадськості. 4.2. Формування міжсекторного партнерства 4.3. Активізація транскордонного співробітництва
5. Створення комплексної системи маркетингу та просування Закарпатської області на внутрішньому та міжнародному туристських ринках.	5.1. Формування туристського іміджу та бренду області. 5.2. Створення туристського продукту області у відповідності із потребами туристів. 5.3. Статистика та діагностика туристських потоків. 5.4. Створення ринку туристських послуг. 5.5. Аналіз конкурентних ринків. 5.6. Промоційна та рекламна компанія.

На довгострокову перспективу розвитку туризму в Закарпатській області необхідно забезпечити належне функціонування маркетингової системи, головними завданнями якої мають бути: дослідження ринку туристських послуг; вивчення та прогнозування попиту на туристські послуги, внесення відповідних ініціатив органами управління щодо забезпечення балансу між попитом та пропозицією; вивчення структури та напрямів туристських потоків; формування позитивного іміджу туристських ресурсів регіону та активний брендинг території у ЗМІ.

Висновки. Основною метою розвитку туризму в Закарпатській області має бути здійснення заходів, спрямованих на розвиток туризму шляхом створення сприятливих умов для залучення іноземних та вітчизняних інвестицій і кредитних коштів у розвиток матеріально-технічної бази, створення туристського продукту, здатного максимально задовольнити потреби міжнародного та внутрішнього туризму з урахуванням природно-кліматичного, рекреаційного, соціально-економічного та історико-культурного потенціалу області, її етнографічних особливостей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про туризм» від 18.11.2003 № 1282-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Бойко М.Г. Ціннісно-орієнтоване управління в туризмі: Монографія. - К: КНТЕУ, 2010 - 524 с.
3. Гоблик-Маркович Н.М. Активізація маркетингового забезпечення розвитку туристичної сфери регіону / Н.М. Гоблик-Маркович // Економіка. Управління. Інновації. Електронне наукове фахове видання. – 2010. – №2 (4). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2010_2/10gnmts.pdf
4. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник – К: Алерта, 2006. – 404 с.
5. Музиченко - Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території: монографія / О.В. Музиченко - Козловська - Львів: Новий Світ-2000, 2012. - 176 с.
6. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навчальний посібник рекомендований МОНУ. – 2-е вид. доповнення – Львів: Новий Світ – 2000, Альтаір – 2003. – 272 с.
7. Стеченко Д.М. Регіонологія туризму / Д.М. Стеченко, А.О. Сабодаш. - К.: КУТЕП, 2004.–345с.
8. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко. - К. : КНТЕУ, 2006. - 537 с.
9. Тонкошкур М.В. Основні принципи визначення туристичного потенціалу регіонів України / М.В. Тонкошкур // Коммунальное хозяйство городов. Научно-технический сборник. – 2009. - №87. – С.446 – 450.
10. Україна туристична 2015 [Електронний ресурс] / Державна служба туризму та курортів України. – Режим доступу: <http://who-is-who.com.ua/book/ukrtour2015.html>
11. www.ukrstat.gov.ua - Офіційний сайт Державного комітету статистики України

АННОТАЦІЯ

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В РЕГИОНЕ

В статье рассматриваются вопросы роли стратегического планирования при исследовании развития туризма в регионе. Акцентируется внимание на исследовании спроса и предложения на рынке туристических услуг региона; миссии региона в развитии туризма; факторах субъективного и объективного характера, которые определяют формирование политики перспективного развития туризма в регионе. Оценена комплексная стратегия развития туристического региона; способы государственной поддержки деятельности повышения конкурентоспособности регионов; стратегические цели и задания развития туризма в Закарпатской области до 2020 года.

Ключевые слова: *спрос на рынке туристических услуг; предложения на рынке туристических услуг; факторы субъективного характера; факторы объективного характера; комплексная стратегия развития туристического региона; конкурентоспособность региона.*

SUMMARY

STRATEGIC PLANNING DEVELOPMENT OF REGIONAL TOURISM

The role of the strategic planning in development of regional tourism has been considered in the article. The attention is focused on the studying of supply and demand in the market of tourism services in the region; mission of the region in tourism development; factors of subjective and objective character that define the formation policy of perspective development of regional tourism. Comprehensive strategy of the development of regional tourism; state support to improve the competitiveness of regions; strategic goals and objectives of strategy of development the tourism in Transcarpathian region by 2020 have been estimated..

Keywords: *market demand for tourism services; market supply of tourism services; subjective factors; factors of an objective nature; comprehensive strategy of the development of regional tourism; competitiveness of the region.*